Foto: Pressens Bild

Att integrera receptläkemedlens kostnader i resursstyrningen är nödvändigt för en effektiv resursfördelning.

med vad som finns att tillgå i ett litet landsting. Ändå skrivs rekommendationslistor med samma rätt och därigenom med samma inflytande eller brist på inflytande. Ett stort problem är att läkemedelskommittéerna saknar hälsoekonomisk kompetens. Att alla LK skulle bygga upp hälsoekonomisk kompetens är omöjligt på kort sikt och ett ineffektivt sätt att använda knappa resurser på lång sikt. Hälsoekonomisk kompetens behövs inom landstingen främst som stöd för de verksamhetsansvariga. På nationell nivå finns hälsoekonomisk kompetens vid LFN, SBU och Socialstyrelsen, och de studier som görs är lätt tillgängliga för alla i hela landet.

Nödvändig omprövning inget angrepp

Välfärdspolitiska rådets rapport 2004 behandlar samspelet mellan hälsa, sjukvård och välfärd och visar bl a hur prioritering av sjukvårdens resurser efter deras bidrag till befolkningens hälsa blivit allt viktigare för fortsatt välfärd. Vi visar också hur denna utveckling medfört en ökad internationalisering av sjukvårdspolitiken, och en centralisering på nationell nivå. Att våra analyser leder till slutsatser som innebär att nuvarande institutioner och mekanismer för beslutsfattande bör omprövas är inget angrepp eller någon nedvärdering av deras arbete. Vi noterar att nya myndigheter för kunskapsstyrning tillkommit, och det är då nödvändigt att ompröva om institutioner som tillkommit under andra förutsättningar fortfarande behövs.

Kvalificerad referensgrupp

I vårt arbete med rapporten har vi haft god hjälp av en mycket kvalificerad referensgrupp under ledning av Anders Milton och som inkluderat ledande företrädare för bl a LFN, Läkemedelsverket, Socialstyrelsen, Apoteket, Läkarförbundet och landstingen. De har sakgranskat hela texten och kommenterat våra analyser och slutsatser. Några kvalitetsbrister i rapporten har inte påpekats. Däremot kan man givetvis ha olika åsikter om vilka policyslutsatser som kan och bör dras.

Majoriteten i referensgruppen, inkluderande Läkarförbundets och Läkemedelsverkets representanter, har enat sig om ett offentligt yttrande i tio punkter (http://www.sns.se/zino.aspx?articleID=469) där man beträffande läkemedelskommittéerna skriver: »Gruppen ställer sig bakom Rådets förslag om att dagens läkemedelskommittéer ute i landstingen ges ändrad instruktion, om än inte avskaffas helt.«

Illustrerar förändringssvårigheterna

Generaldirektörerna för Socialstyrelsen och LFN avstod från att offentligt kommentera och ta ställning till rapporten för att undvika att hamna i jävssituationer i myndighetens policyorienterade arbete. De framförde dock att rapporten »är ett viktigt och väl genomarbetat bidrag till diskussionen om vårdens framtid«. Att de tre landstingsrepresentanterna inte undertecknade uttalandet motiverades med att de inte instämde i *referensgruppens* samtliga slutsatser. Att referensgruppen inte kunde enas om ett gemensamt uttalande utan avlämnade fyra olika skrivningar säger kanske något om svårigheterna att vidta förändringar i sjukvården. Det handlar inte bara om att enas kring en utvecklingslinje utan också om att uppträda i rätt sällskap.

När det gäller vår egen kunskap om LK vill vi till sist informera om att 25 procent av Välfärdspolitiska rådets medlemmar är ledamöter i LK. De (korrektare: Han) utgör 100 procent av alla hälsoekonomer som ingår i kommittéerna. Hälsoekonomernas andel av LK-ledamöterna är bara 0,6 procent [1].

*

Potentiella bindningar eller jävsförhållanden: Inga uppgivna.

Referens

1. Socialstyrelsen. En uppföljning av läkemedelskommittéernas arbete – Hur påverkas läkemedelsanvändningen? Stockholm: Socialstyrelsen; 2003.

Förvånande att förslaget inte ses som en möjlighet

Sten Iwarson är ute i ogjort väder – rapporten från SNS Välfärdspolitiska råd är väl genomarbetad och baserad på aktuell forskning. Det är förvånande att kritikerna inte ser förslaget att avskaffa läkemedelskommittéerna i dess nuvarande form som en möjlighet.

ANDERS MILTON
ordförande i SNS Välfärdspolitiska råds referensgrupp 2004
anders.milton@social.ministry.se

Jag har noterat Sten Iwarsons kritik mot SNS Välfärdspolitiska råds rapport för okunskap i kapitlet om läkemedel, och att SNS, om andra delar av rapporten håller samma nivå, nog bör ta sig en funderare över kvaliteten på Välfärdspolitkska rådet. Till det vill jag helt kort säga att Sten Iwarson är ute i ogjort väder. Rapporten är väl genomarbetad. Dess syfte är att på basis av aktuell forskning ge underlag för beslut om sjukvården i framtiden. Det är självklart att man kan trampa på ömma tår när man drar policykonklusioner.

Det förvånar mig att förslaget om att lagstiftningen som reglerar läkemedelskommittéerna bör upphöra, och dessa således avskaffas i sin nuvarande form, inte ses som en möjlighet.

I referensgruppen fanns starka röster för att vidga kommittéernas roll till att bli »behandlingskommittéer« med vidare mandat. Den diskussionen får Sten Iwarson och andra som slår vakt om läkemedelskommittéerna gärna föra vidare.

Både Välfärdspolitkska rådet och dess referensgrupp har sagt sitt, i förhoppning om att förargelse hos mottagarna ska ta sig konstruktiva uttryck.

*

Potentiella bindningar eller jävsförhållanden: Inga uppgivna.

Nästa sida:

Lars L Gustafsson och Sten Iwarson replikerar.